

καί παριστώσιν αὐτὸν ὡς κινδυνώδη χαμαιλέοντα κόμματος, οὐ πολλὰ μέλη ἀποκηρυσσοῦσι τὴν πολιτικὴν του.

Ὁ λόρδος Βήκονσφιλδ ἐξαιρέτως ἦτο ἀμειλικτος πρὸς αὐτόν. Περιέγραφεν αὐτὸν διὰ τοῦ ἐξῆς ὀρισμοῦ: « Σοριστῆς μεθυσκόμενος ἐκ τῆς περὶ τὸ λέγειν εὐροίας του, πεπροικισμένος δι' ἐγωϊστικῆς φαντασίης, γόνιμος περὶ τὸ κακοποιεῖν τοὺς ἀντιπάλους του καὶ τὸ δοξάζειν ἑαυτόν. »

Ὁ κ. Τσάμπερλαιν διατείνεται ὅτι κατ' ὄνομα μόνον εἶνε φιλελεύθερος, καὶ ὅτι ὡς πολιτικὴν ἔχει τὸν ἐγωϊσμὸν ἄνευ πνεύματός τινος διοργανώσεως. Περιέργον δὲ εἶνε ὅτι ψέγουσιν αὐτὸν ἐπὶ ἐλλείψει ἀγχινοίας, τουτέστιν ἐπὶ αὐτῷ ἐκείνῳ ἐφ' ᾧ ὁ ἴδιος ἔψεγε τὸ γαλλικὸν ἔθνος εἰς τ' ἄρθρα ἄτινα ἐδημοσίευσεν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1870. Τέλος ἡ αὐστηροτάτη περὶ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν του κρίσις διατυποῦται οὕτως: « Ὀφείλει τὴν θέσιν του εἰς τὴν ῥητορικὴν του τέχνην μᾶλλον ἢ εἰς τὴν ἐν γένει ἰκανότητά του. Ἡ πκλίρωσις τῶν λόγων του δὲν εἶνε πραγματικὴ εὐγλωττία, τὸ κυριώτατον δὲ αὐτοῦ ἐλάττωμα εἶνε ἡ ἔλλειψις κρίσεως. »

Ἀδιαφιλονείκητος ὅμως εἶνε ἡ ἀτομικὴ ἀξία τοῦ κ. Γλάδστωνος, ἡ θαυμαστὴ αὐτοῦ περὶ τὴν ἐπιστήμην ἐπίδοσις, ἡ βαθύτης καὶ ἡ τέχνη τῶν συγγραμμάτων του, ἄτινα κατέταξαν αὐτὸν μετὰ τῶν κορυφαίων πολυμαθῶν, φιλοσόφων, λογίων καὶ δημοσιογράφων. Τὰ δοκίμια ἄτινα ἐδημοσίευσεν εἰκοσιτριετῆς ὦν μετὰ τὸ εἰς Ἰταλίαν ταξειδίον του ἐφείλκυσαν ἐπ' αὐτὸν τὴν γενικὴν προσοχὴν καὶ συμπάθειαν.

X.

[Ἐπεται τὸ τέλος.]

Η ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ

(Ἡθὴ Ἀλγερίνων)

Ὁ ὑπολοχαγὸς Φ. ἀπῆλθε πρῶϊαν τινὰ ἐκ Τζιτζελῆ καὶ ἐτράπη πρὸς τὸ ὄρος. Ἐμελλε δὲ νὰ φθάσῃ μετὰ δύο ἡμέρας εἰς Κωνσταντίνην. Δύο ἰθαγενεῖς σπαχῆδες καὶ εἰς ἡμιονηλάτης ἄγων ἡμίονον, ἧτις ἔφερε τὴν σκευὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ, συνάδευον αὐτῷ.

Εἰς τὴν ὑπώρειαν τοῦ *Δζεμπέλ* οἱ ποιμένες, ὑπὸ τοὺς βράχους καθήμενοι, ἐκάλεσαν αὐτούς.

— Ἐ, σεῖς! ποῦ πάτε;

— Πάμε εἰς τὴν Κωνσταντίνην, ἀπήντησαν οἱ ἰθαγενεῖς ἱππεῖς.

— Νὰ μὴν περάσετε ἀπὸ τὸ Σκανάχ, γιὰτ οἱ *Οὐλέδ Ἀσκάρ* ἄρχισαν τὸ τουφέκι καὶ ἐσκότωσαν δύο καθαλάρηδες.

Ὁ ὑπολοχαγὸς ὕψωσε τοὺς ὦμους αὐτοῦ ἀμερίμως τὴν προτεραίαν ἔτι ἀξιωματικοὶ τινες εἶχον θηρεύσει πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, καὶ οὐδὲν ση-

μεῖον ἀνταρσίαις εἶχον ἴδῃ. Ἐκαμεν ἐν σιγᾷ-ρον καὶ ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν του.

Ἀφίκετο ἄνευ κωλύματός τινος εἰς Σκανάχ, ἀνεπαύθη ἐπὶ δύο ὥρας, ἀλλὰ καθ' ἣν στιγμήν ἐξεκίνηε συνήνητσε τὸν γέροντα Σεικὴν Ἀχμέτ, ὅστις ἤρχετο ἐπὶ τῆς ἡμίονου του ἐπίτηδες ὅπως τῷ εἶπη:

— Μὴν πηγαίνης πάρα πέρα!

— Φέρω ἔγγραφα κατεπείγοντα, ἀπεκρίθη ἀπλῶς ὁ νέος ἀξιωματικὸς, καὶ ἔχω διαταγὴν νὰ παρουσιασθῶ μεθαιῦριον εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ συντάγματος. Μεθ' ὃ ἐξηκολούθησε τὴν πορείαν αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὁ Καβύλος φυλάρχης ἔκραζε:

— Τρέχεις εἰς τὸν θάνατόν σου!

Ὁ ἥλιος ἔδυνεν εἰς τὸν ὀρίζοντα, ὅτε οἱ ἱππεῖς ἀνήλθον τὴν ἀνάμη ἀτραπὸν τοῦ Φέτζ-ἔλ-Ἀρμπκ. Ἀκρα σιγὴ ἐπεκράτει πᾶσι, ἡ δὲ θύρα τοῦ σταθμοῦ ἦτο κλειστή. Ὑποκίτρινος σφαῖρα ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ ἐνός τῶν θυροφύλλων.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐνόμισεν κατ' ἀρχὰς ὅτι ἔβλεπε γύπα τινὰ, καθόσον οἱ κυνηγοὶ συνεθίζουσι νὰ καθηλώσιν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν θυρῶν, ἀλλ' οἱ ὄξυδερκέστεροι αὐτοῦ σπαχῆδες δὲν ἠπατήθησαν.

— Νὰ τοὺς πάρῃ, ὁ διάβολος! ἀνέκραξεν ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν καλὰ μᾶς εἶπεν ὁ σείκης Ἀχμέτ τὰ σκυλιὰ ἄρχισαν τὴν δουλειὰ τους!

Ἐφ' ὅσον δὲ προὔχωρει ὁ ὑπολοχαγὸς ἔβλεπεν εὐκρινέστερον τὸ καθυλικὸν τρόπαιον, τουτέστι τὸ ἐν χρῶ κεκαρμένον κρηνίον, τὴν συνεσπασμένην μορφήν τοῦ κρατομηθέντος, τοὺς γλαυκοὺς ὀφθαλμούς, τὸ συνεστραμμένον στόμα, ὅπερ ἐδείκνυε λευκοὺς ὀδόντας, καὶ τὸ αἵματοβαφές μέλαν καὶ βραχὺ γένειόν του.

Ὁ μικρὸς τῶν τριῶν θύσσανος ἀφ' οὗ, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Ἀράβων, ὁ ἄγγελος μέλει ν' ἀρπάσῃ τὸν πιστὸν ὅπως φέρῃ αὐτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ Διωνίου, ἐχρησίμειυσε πρὸς ἀνάρτησιν τῆς κεφαλῆς.

— Ἀδέλφια, ἀνεφώνησεν ὁ ἕτερος σπαχῆς, ἀπὸ δῶ καὶ πέρα τὸ κεφάλι μας δὲν στέκει καλὰ ἔς τὸν ὦμόν μας. Ἀπὸ τώρα μοῦ φαίνεται πῶς τὸ δ' δικό μου κουνιέται καὶ νοιώθω ἕνα σπαθὶ νὰ ἐμπήγεται ἀνάμεσα ἔς τὸ κρέας καὶ ἔς τὰ κόκκαλά μου. Οἱ ἀναθεματισμένοι ἐσκοτώσαν ἕνα καθυλλάρη τῆς ἐξουσίας. Θὰ λυπηθῶν τάχα τοὺς σπαχῆδες τῆς Κωνσταντίνης;

Ἐκεῖ πλησίον, παρὰ τὴν τάφρον, ἔκειντο ἐξηπλωμένα δύο σώματα κεκαλυμμένα διὰ κυανῶν βουρνούζιων· σωρὸς χόρτου εἶχε ριφθῆ εἰς τὴν θέσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐνός, τὸ δὲ συντετριμμένον κρηνίον τοῦ ἑτέρου ἐμαρτύρει διατὶ δὲν ἀνηρτήθη καὶ αὐτὸ εἰς τὴν θύραν.

— Γιὰ ἰδέτε, ἐξηκολούθησεν ὁ σπαχῆς ἀφιππεύσας καὶ ἐξετάζων τὰ πτώματα, τοὺς ἐσκότωσαν μὲ πιστόλι ἀπὸ κοντά, ὅπως θὰ σκοτώσουν καὶ μᾶς σὲ λίγο· γιὰτὶ αὐτὰ τὰ τσακάλια μᾶς

είδαν καὶ μᾶς παραμονεύουν μέσα ἔς τοὺς θάμνους. Κακὰ τὴν ἔχουν τὰ κεφάλια μας! Ἄν θέλωμε νὰ γλυτώσωμε τὸ πετσί μας, ἄλλο δὲν μᾶς μένει παρὰ νὰ γυρίσωμε γρήγορα πίσω.

— Πρὶν κάνωμε πέντε λεπτῶν δρόμον, οἱ ἄνθρωποι τοῦ Βοῦ-Σαλέμ θὰ μᾶς φυτεύσουν τὰ βόλια των ἔς τὰ κουφάρια μας· μοῦ φαίνεται παρὰξενον πῶς δὲν τ' ἀκούσαμε ἀκόμη νὰ σφουρίζουν!

— Τοῦ Βοῦ-Σαλέμ! ἀνέκραξεν ὁ ὑπολοχαγός· ἔχω ἓνα γράμμα δι' αὐτὸν ἀπὸ τὸν γέρον Ἀβδουραχμάν. Μοῦ εἶπε : ἂν περάσης ἀπὸ τὸ Φέδζ-Ἐλ-Ἀρμπα, πήγαινε νὰ βρῆς τὸν σείκην Βοῦ-Σαλέμ ἐκ μέρους μου· θὰ σέ δεχθῇ σὰν υἱόν του.

Καὶ ἐκ τοῦ θυλακίου του ἐξέβαλεν ἐπιστολὴν τινα.

— Ἔτσι κ' ἔτσι χαμένοι εἴμεθα· ἢ ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα θὰ μᾶς τουφεκίσουν. ἢ μέσα ἔς τὸ σπίτι του θὰ μᾶς σφάζουν. Ὡς τόσο, ἄς δοκιμάσωμεν... ποῖος ξεῦρε!..

— Ἐχεις δίκαιον, κῦρ ὑπολοχαγέ. Ὁ Βοῦ-Σαλέμ ἔχει μίσος ἔς τὴν καρδιά του γιὰ τοὺς Ῥούμηδες ποῦ τοῦ ἐσόκωσαν τὸν πατέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του εἰς τὴν ἐπανάστασι τοῦ Βενῆ-Ἀφέρ· μὰ πάλιν εἶνε ἄνθρωπος ποῦ κρατεῖ τὸν νόμον.

— Ἐμπρός! εἶπεν ὁ ὑπολοχαγός.

Κατῆλθον τὴν κλιτύν, μετ' ὀλίγον δὲ διέκριαν ἐντὸς μικρᾶς κοιλάδος περὶ τὰς τριάκοντα σκηνάς, κρυπτομένας ὀπίσω πυκνῶν φρακτῶν κάκτων καὶ ἄλοῶν.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐνόμισεν ὅτι τὸ καβυλικὸν χωρίον ἦτο ἐγκαταλελειμένον, διότι οὐδεμία ἀνθρωπίνη μορφή ἐφαίνετο, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνόησε τὴν αἰτίαν τῆς κατ' ἐπίφασιν ἐκείνης ἐρημίας.

Εἰς ἀπόστασιν βολῆς πυροβόλου, πλησίον ἐλαιωνός τινος, ἑκατοστὺς ἀφρικανῶν ἦσαν συνηθρισμένοι περὶ δύο ἢ τρεῖς ἄνδρας βιαιῶς χειρομουνώντας, τὰ παιδιὰ δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἐκτὸς τοῦ ὄμιλου καθήμεναι ἐφαίνοντο ἀγωνιωδῶς ἀκροώμεναι.

Ἄλλ' οἱ спаχῆδες ἐθεάθησαν, καὶ ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιὰ ἀνηγέρθησαν, καὶ μακρὰ πυροβόλα ἐκινήθησαν εἰς πάντων τὰς χεῖρας.

Ἄνδρες τινὲς ἀπεσπασθησαν τοῦ πλήθους, τὸ ὄπλον δὲ ἐπ' ὤμων φέροντες προὐχώρησαν βραδέως εἰς συνάντησιν τῶν ἰππέων.

Καὶ οὗτοι βραδέως ἐπίσης προὐχώρουσαν ἕνεκα τῆς δυσβάτου κατωφερείας· τέλος ὅτε ἐφθασαν εἰς εἴκοσι βημάτων ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν, ὁ ἀξιωματικὸς ἐκραξεν ἐν ἀραβικῇ γλώσσῃ :

— Ποῦ εἶνε ὁ σείκης Βοῦ-Σαλέμ ;

— Ἐμπρός σου! ἀπήντησε πυρρόθριξ ἄνθρωπος, ἄγριος τὴν ὄψιν καὶ ἀπειλητικὸς. Τί τὸν θέλεις ;

— Νὰ τοῦ ζητήσω φιλοξενίαν. Εὐρήκαμεν τοὺς δύο ἰππεῖς σκοτωμένους ἔς τὴν θύραν τοῦ

σταθμοῦ· τὸ μέρος δὲν εἶνε ἀσφαλές· δι' αὐτὸ ἤλθαμεν νὰ βάλωμε τὰ κεφάλια μας ὑπὸ τὴν προστασίαν σου.

— Τὴν ἰδική μου προστασία! ἀνέκραξεν ἔκπληκτος ὁ σείκης· δὲν εἰξεῦρεις :..

— Εἶμαι ξένος σου καὶ δὲν θέλω νὰ μάθω τίποτε, ὑπέλαβεν ὁ ὑπολοχαγός. Νὰ ἓνα γράμμα τοῦ καὶδ' Ἀβδουραχμάν.

Ὁ Καβύλος προὐχώρησε βήματά τινα εἰσέτι, παρετήρησε τὸν ἀξιωματικὸν μετὰ δυσπιστίας, εἶτα λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν ἤνοιξεν αὐτήν, ἐξήτασεν ἐν σιγῇ τὴν σφραγίδα, τείνας δὲ αὐτὴν εἰς νεανίσκον τινὰ ὅστις ἔφερε μελανοδοχεῖον μετὰ μακρᾶς θήκης εἰς τὴν ζώνην,

— Κρότζα (γραμματικῆ), τῷ εἶπε.

Ὁ Κρότζαν ἐγένυ βραδέως καὶ μονοτόνως τὰ ἐπόμενα :

« Σοῦ στέλλω τὸν ὑπολοχαγὸν Φ. Εἶνε φίλος μου. Νὰ μὴ δώσης μόνον φαγῆ καὶ ποτόν εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τοὺς ἰδικούς του, ἀλλὰ νὰ τὸν μεταχειρισθῆς ὅπως θέλει ὁ προφήτης νὰ μεταχειριζώμεθα τοὺς ξένους ποῦ μᾶς ἔρχονται ὡς φίλοι.»

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ φυλὴ ἄθροα ἐπλησίασεν, αἱ δὲ γυναῖκες ἀγνοῦσαι περὶ τίνος ἐπρόκειτο ὠρόντο ὁμοφώνως : Θάνατος! θάνατος ἔς τοὺς Ῥούμηδες καὶ ἔς αὐτοὺς ποῦ ἐπουλήθησαν ἔς τοὺς Ῥούμηδες!..

Τὰς κραυγὰς ἐκείνας ἀκούσας ὁ σείκης ἐστράφη συσπῶν τὰς ὀφρὺς καὶ πλῆρες ὀργῆς ἔχων τὸ βλέμμα :

— Σωπάτε, γυναῖκες! ἀνέκραξε. Ὁ κακὸς λόγος εἶνε τὸ ὑστερινὸ ὄπλον τῶν νικηθέντων, καὶ τὰ παληκάρια μας ἔχουν ἀκόμα μπαροῦτι καὶ μολύβι. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔρχονται ἐδῶ καὶ μᾶς ζητοῦν φιλοξενίαν. Πρέπει λοιπὸν νὰ τοὺς δεχθῶμε μὲ ὄλην τὴν καρδιάν μας. Κατέβα ἀπὸ τὸ ἄλογό σου, εἶπεν εἰς τὸν ὑπολοχαγόν, κρατήσας ὁ ἴδιος τὸν ἀνχβολέα τοῦ ἵππου του· τὸ σπίτι μου εἶνε δικό σου· κάθησε ἔς αὐτὸ ὅσον θέλεις, καὶ ὅσο μείνης ἔς τὸν ἵππιον σου οὔτε θὰ πεινασῆς, οὔτε θὰ διψᾷς, οὔτε κανεὶς θὰ σοῦ ἀγγίξῃ μία τρίχα τῆς κεφαλῆς σου.

Οἱ δὲ ἄνδρες αὐτοῦ ἔλαβον ἀπὸ τῶν χαλινῶν τοὺς ἵππους καὶ τὴν ἡμίονον, ἐν ᾧ ὁ Βοῦ-Σαλέμ ὠδήγει τοὺς ξένους του εἰς τὴν κατοικίαν του καὶ οἱ Καβύλοι προσέτρεχον φλογερὰν περιέργειαν ἔχοντες νὰ μάθωσιν τί ἐζήτουν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι ἐν μέσῳ τῆς ἐπαναστατησάσης φυλῆς.

— Τίποτε, ἀπεκρίθη ὁ σείκης· πάνε τὸ δρόμον σου κ' ἐπέρασαν ἀπ' ἐδῶ.

Σιγηλοὶ δὲ ἀπεμακρύνοντο οἱ Καβύλοι.

Ὁ ὑπολοχαγός ἀπεκοιμήθη ἔχων τὴν ὑπόνοιαν ὅτι θ' ἀφύπνισθῇ ἐν τῷ οὐρανῷ, δι' ὃ τὸν ὕπνον αὐτοῦ ἐτάραξαν αἰματηρὰ ὄνειρα. Τὴν αὐγὴν δὲ ἴλιαν ἐξέπλάγη εὐρεθείς εἰσέτι ἐπὶ τοῦ κόσμου

τούτου. Ὁ σείκης κλίνων ἐπ' αὐτόν, ἐκίνει τὸν ὦμόν του, λέγων:

— Σήκω!

Οἱ ἵπποι ἐπισεσαγμένοι καὶ ἡ ἡμίονος φέρουσα τὴν σκευὴν τοῦ ἀξιωματικοῦ ἔτρωγον θορυβωδῶς κριθήν, οἱ δὲ Ἄραβες ἔτοιμοι ἤδη συνδιελέγοντο πρὸς τοὺς Καβύλους καὶ ἐμοιράζοντο ἀδελφικῶς ἐλαίας καὶ τεμάχια διπύρων.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἵππευσε καὶ ἐζήτησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν σείκην Βου—Σαλέμ διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, ὅτε μετ' ἐκπλήξεως εἶδεν αὐτὸν ἔπιπτον καὶ ὑπὸ ἐξ ἵππεων παρακολουθούμενον.

— Ἄσχημα τὴν ἔχομεν! εἶπε καθ' ἑαυτὸν τώρα θὰ μὲ ξεπαστρεύσῃ μέσα εἰς καμμίαν λόγμην, ἅμα ἀπαλλαχθῆ ἀπὸ τὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας του.

Ἄλλ' ὁ σείκης ὡσεὶ ἀνέγνω τὸ διανόημα αὐτοῦ εἶπε:

— Θὰ ἔλθω μαζί σου ἕως ἔς τὴν κορυφὴν τοῦ Σίδι—Κραλέδ, ὅπου εἶνε τὰ σύνορα τῆς φυλῆς μου, γιὰτι εἰμπορεῖ νὰ πάθῃς καμμιά προσβολή ἢ κάτι ἄλλο χειρότερο ἔς τὸν δρόμο.

Ὅτε δὲ ὁ ἀξιωματικὸς, οἱ δύο σπαχῆδες καὶ ὁ ἡμιονηλάτης ἔφθασαν εἰς τὴν ἄλλην κλιτὸν τοῦ *Azbedel* καὶ ἀπεχαιρέτισαν τοὺς Καβύλους, πολ- λάκις ἐστράφησαν καὶ εἶδον αὐτοὺς ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, φωτιζομένους ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου, παρακολουθοῦντας διὰ τοῦ βλέμματός τρυς ξένους των, ἐν ἡσυχίᾳ πορευομένους τὴν μακρὰν ὁδὸν τοῦ Μελάχ.

[Κατὰ τὸ γαλλικόν.]

... K

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σιναϊτικοὶ κώδικες *

Εἰς τὴν ἐπὶ μακρὸν κρατήσασαν ἀδιαφορίαν περὶ τὴν ἀπογραφὴν τῶν ἐν ταῖς διαφόροις βιβλιοθήκαις ἀποκειμένων ἐλληνικῶν κωδίκων ἐπηκολούθησεν ἐπ' ἐσχάτων ἐξ ἀντιμέτρου μέγας ζήλος περὶ τὸ σπουδαῖον τοῦτο ἔργον, οὗτινος προφανῆς εἶνε ἡ χρησιμότης διὰ τοὺς διατρέχοντας περὶ τὴν φιλολογίαν τὴν ἐλληνικὴν, τὴν θεολογίαν καὶ τὴν ἱστορίαν. Καὶ ἐν μὲν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῇ πλὴν ἄλλων καταλόγων, σποράδην ἐκ περιοδικῶν φύλλοις ἐκδεδωμένων, ἀξία ἰδίως μνεῖας εἶνε ἡ παρὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ φιλολογικοῦ συλλόγου ἐκδιδόμενη Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη, ἧς τὰ ἤδη ἐκδοθέντα τμήματα περιλαμβάνουσιν ἀξίους λόγου ἀπογραφικούς καταλόγους, συντεταγμένους ὑπὸ

τοῦ κ. Ἀθανασίου Παπαδοπούλου τοῦ Κερραμέως. Ἐκ δὲ τῶν ἐν τῇ ἑσπερίᾳ καὶ ἀρκτέῳ Εὐρώπῃ τελευταίων δημοσιευμάτων ἀρκτεῖ νάναφέρωμεν τὰς περὶ τῶν ἐν Κοπεγχάγῃ καὶ Ἰσπανίᾳ χειρογράφων μελέτας τοῦ μακαρίτου Graux, τὸν κατάλογον τῶν ἐν τῇ παρὰ τὴν Ῥώμην μονῇ τῆς Κρυπτοφέρρης κωδίκων τὸν ὑπὸ τοῦ ἐλλογίμου αὐτῆς βιβλιοθηκαρίου Rocchi συνταχθέντα, τὰς ὑπὸ τοῦ Γαλάτου Omont δημοσιευθείσας ἀπογραφὰς τῶν ἐπαρχιακῶν βιβλιοθηκῶν τῆς Γαλλίας, τῶν ἐν Παρισίοις, τῆς ἐν Βρυξέλλαις, καὶ τὰς ἤδη ἀρξαμένας ἢ παρασκευαζομένας δημοσιεύσεις τῶν καταλόγων τῶν ἐν Λονδίῳ καὶ τῷ Βατικανῷ ἐλληνικῶν χειρογράφων. Εἰς τὴν σειρὰν τῶν πολυτίμων τούτων δημοσιύσεων ἀνάγεται καὶ τὸ ἐνταῦθα ἀναγγελλόμενον ἔργον τοῦ ἐν Λειψίᾳ καθηγητοῦ κ. Βίκτορος Γαρδχάουσεν, γνωστοῦ ἐκ τε ἄλλων αὐτοῦ βιβλίων καὶ δὴ ἐκ τοῦ ἐν ἔτει 1879 ἐκτυπωθέντος ἐγγχειριδίου Ἑλληνικῆς γραφογνωσίας (*Griechische paläographie*).

Ὁ κ. Γαρδχάουσεν, μεταθὰς κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1880 εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ, συνέταξε κατάλογον ἀπογραφικῶν τῶν ἐν τῇ μονῇ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης ἀποκειμένων ἐλληνικῶν κωδίκων, ὃν παρέχει νῦν εἰς τὸ κοινόν, δημοσιευόμενον δαπάναις τοῦ ἐν Ὁξωνίᾳ πανεπιστημικοῦ τυπογραφείου (*Clarendon Press*).

Ἄγνωστος εἶνε ὁ χρόνος εἰς ὃν ἀνάγονται αἱ πρῶται ἀρχαὶ τῆς συστάσεως τῆς σιναϊτικῆς βιβλιοθήκης, ἀλλ' ὅπωςδῆποτε ἐν τοῖς πρώτοις φίνεται μεριμνήσας περὶ τῆς ἐν τῇ μονῇ περισυλλογῆς ἐκκλησιαστικῶν κωδίκων ὁ κατὰ τὸν 15' αἰῶνα ἠγούμενος αὐτῆς Κλήμης, ἡ δὲ βιβλιοθήκη ἠύξθη κατ' ὀλίγον διὰ δωρεῶν τῶν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, Ἀρμενίας, Ἰβηρίας καὶ τῶν σλαβικῶν χωρῶν χάριν προσκυνήσεως εἰς τὴν μονὴν μεταβαίνοντων. Ἄλλ' ἐπὶ μακρὸν ἡμελήθη ἔπειτα ἡ βιβλιοθήκη αὕτη καὶ οὐκ ὀλίγοι κώδικες αὐτῆς ἐφυγαδεύθησαν ὅπωςδῆποτε εἰς τὴν ξένην, ὡς μαρτυροῦσι τὰ σημειώματα διαφόρων αὐτῆς χειρογράφων, νῦν ἀποκειμένων ἐν εὐρωπαϊκαῖς βιβλιοθήκαις. Τοὺς δ' ὑπάρχοντας κατὰ τὴν εἰρημένην αὐτοῦ ἐπίσκεψιν ἀπέγραψεν ὁ ἐκ Λειψίης καθηγητῆς, εἰ καὶ ἔπειτα ἐπέισθη ἐκ τῆς κατόπιν δημοσιευθείσης συγγραφῆς τοῦ Ῥώσου Κανδακῶφ, ἐπισκεφθέντος τὸ Σινᾶ τῷ 1881, ὅτι τὸ ἔργον του δὲν ἦτο κατὰ πάντα πλήρες.

Ἐν τῷ προκειμένῳ ἔργῳ τοῦ κ. Γαρδχάουσεν περιγράφονται σιναϊτικοὶ κώδικες 1223 τὸν ἀριθμόν. Εἶνε δὲ διηρημένοι οἱ κώδικες οὗτοι ἐν τῷ καταλόγῳ καθ' ὕλην 1) εἰς κώδικας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (ἀρ. 1—147)· 2) εἰς κώδικας τῆς Νέας Διαθήκης (ἀρ. 148—301)· 3) εἰς ἐξηγήσεις τῶν ἁγίων (ἀρ. 302—318)· 4) εἰς κώδικας τῶν πατέρων (ἀρ. 319—395)· 5) εἰς ἀσκητικὰ (ἀρ.

* *Catalogus codicum Graecorum Sinaiticorum*. Scripsit V. Gardthausen Lipsiensis. Oxonii. E. typographeo Clarendoniano. MDCGCLXXXVI. Εἰς 8ον σελ. VIII, 294.